

1. Obiekt

FARNY, do.

59/1 KOSCIOŁ FILIALNY PW. SW.STANISŁAWA BISKUPA

2. Czas powstania

1469-77,

XVIII w., 1853-60

3. Miejscowość

BOREK WLKP.

4. Adres

BOREK WLKP.

nr hipoteczny ul. Graniczna

5. Przynależność administracyjna

województwo Leszczyńskie

gmina m. Borek Wlkp.

6. Poprzednia nazwa miejscowości

Zdziedz, Zdziez, Zdziesz (do 1435)
niem. Grossburg

7. Przynależność administracyjna

przed 1. VI. 1975

województwo poznańskie

powiat gostyński

8. Właściciel i jego adres

Parafia kościoła rzym-kat.pw.
Pocieszenia NMP i Filipa
Neriusza na Zdziezu

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytkow

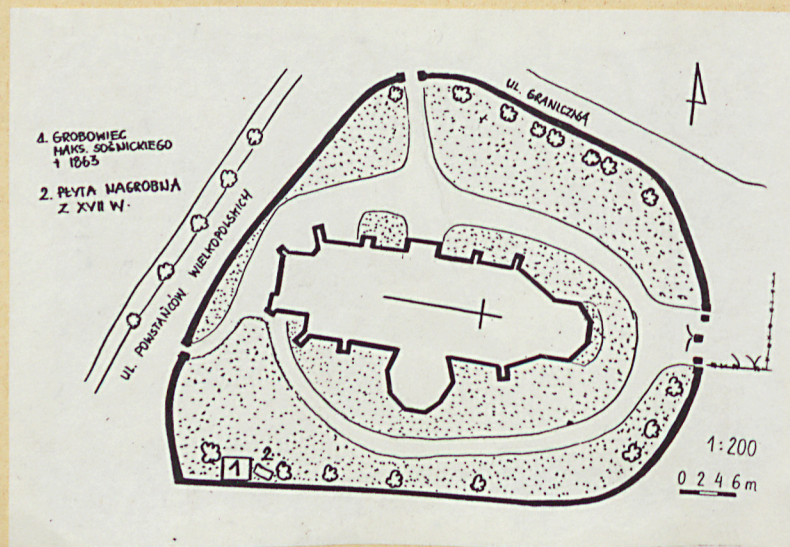
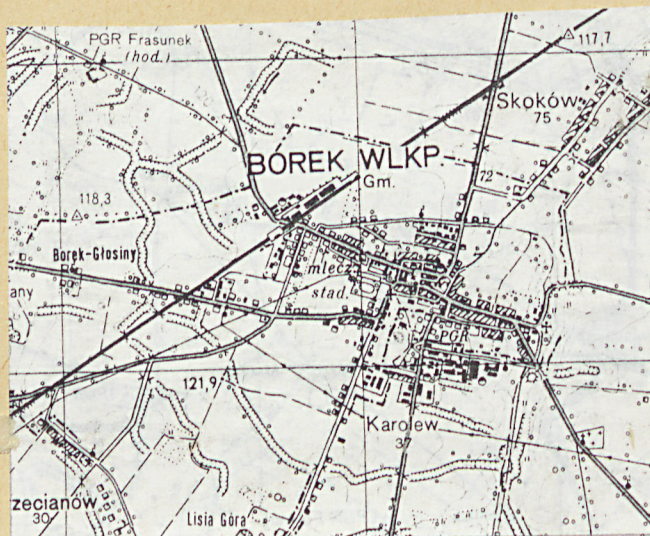
652/1 Wlkp/A
Nr 137) 569 A

data 17.V.1956

5.08.2008

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

1

autor zdjęć Ewa Piesiewicz

data wykonania

miejsce przechowywania negatywów PSOZ LESZNO

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Kościół wzmiankowy w 1440r, był parafialnym w 1461. Pierwotny drewniany, w latach 1469-77 zastąpiony murem, fundowanym przez biskupa poznańskiego Andrzeja z Bnina - właściciela miasta. Odnowiony i powiększony w XVII w (dobudowa kaplicy i XVIII w (dobudowa wieży-1792 r, kaplicy na miejscu wcześniejszej XVII-wiecznej, zakrystii i kruchty, zrekonstruowanie skarp uskokowych.) Ucierpiał w pożarze w roku 1824. Gruntownie restaurowany i przebudowany w latach 1853-60. (m.in. założony strop, odnowiono wieżę) Poświęcony w 1860 r przez biskupa Leona Przyłuskiego. Kościół w bryle późnogotycki, zbarokizowany w XIX w. Do 1869 r parafialny. Brama kościoła z 1795 r, późnobarokowa

13 Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach wnętrze wyposażenia, instalacje)

Sytuacja : Kościół położony na południowo zachodnim skraju miasta, tuż przy granicy z Karolewem, w sąsiedztwie zespołu pałacowo-parkowego, u zbiegu ulic: Powstańców Wielkopolskich i Granicznej. Orientowany. Otoczony murem z cmentarzem przykościelnym, w jego pld. zach. narożniku usytuowany grobowiec. Na terenie cmentarza prowadzi trójdzielna brama. Od wschodu, od strony zachodniej furtka w murze.

Materiał i technika: Na kamiennym cokole, murowany z cegły obustronnie otynkowany, ~~z kamienne~~ ~~cegłany~~ przyporami. Wieża wsparta na dwóch rzędach słupów z zastrzałami podtrzymujących płatwie na których oparte jętki. Słupki podparte dodatkowo od dołu belkami ukośnymi. Dach nad nawą dwuspadowy, nad prezbiterium trójspadowy kryty dachówką karpiówką w podwójną koronkę. Kaplica kryta kopułą z blachy ocynkowanej z drewnianą, oszkloną latarnią zwieńczoną odrębną kopułą, zakrystia kryta dachem pięciospadowym krytym dachówką w koronkę, wieża - hełmem baniastym krytym blachą cynkową, nad prezbiterium drewniana sygnatura kryta blachą. Puszka na wieży miedziana. Stropy: w nawie i pod wieżą drewniane stropy, w kaplicy kopuła z latarnią. Posadzki: kamienne, w części centralnej kościoła częściowo cementowa, na emporze organowej podłoga deskowa. Schody: na emporę drewniane, jednobiegowe z prostą poręczą i bramę w połowie biegu. Drzwi: płycinowe, dwuskrzydłowe, na ozdobnych zawiasach, z zamkami skrzynkowymi, pionowymi zasuwami i dekoracyjnie wyciętymi sztyldami. Okna: pojedyncze, drewniane.

Bryła : rozczłonkowana z oszkarpowaną nawą przykrytą dachem dwuspadowym z trójbocznym, krytym trójspadowym dachem prezbiterium. Za prezbiterium niższa, lecz szersza zakrystia kryta pięciopłaciowym dachem. Od zachodu trójkondygnacyjna wieża, od strony południowej ośmioboczna kaplica kryta kopułą.

Rzut : Na rzucie prostokąta z trójbocznym prezbiterium za którym szersza, pięcioboczna zakrystia. Od strony zachodniej prostokątna wieża. Po południowej stronie nawy ośmioboczna kaplica, po północnej-prostokątny przedsionek. Empora organowa wsparta na dwóch filarach. Nawa oszkarpowana.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ca 9.072. m ³	453.6 m ²	sakralne	sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
1992r - wymiana konstrukcji drewnianej wieży, pokrycie blachą hełmu		stan techniczny fundamentów, ścian, stropów, konstrukcji drewnianych wieży, hełmów - dobry	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

Łukaszewicz, krótki opis historyczny kościołów parochialnych, P-ń 1859, t.2, s.329

Słownik Geograficzny królestwa Polskiego i innych krajów Słowiańskich, t.1, 1880, s.309-310

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t.V, z.4, d.pow. gostyński, W-wa 1962, s.5

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Ewa Piesiewicz XI.1992r.

26. Sprawdził

27. Załączniki

Wkładki nr 1-3

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
BOREK WLKP.	Kościół fil.pw.św. Stanisława Biskupa	c.d. opisu, rzut

c.d. pkt 13

Elewacja : zachodnia wieżow. Wieża trójkondygnacyjna o zaokrąglonym narożnikach rozszerzających się w formie półkolistych przypór w przyziemiu. Narożniki w obu kondygnacjach ujęte pilastrami. W przyziemiu od strony północnej i południowej wieży ^{otwory} otwarte wejściowe zamknięte łukami pełnymi w opaskach z kluczami. Na osi drugiej kondygnacji wieży płyciny zamknięte półkoliście z kluczami, w płycinie zachodniej data AD 1797, w północnej i południowej - prostokątne okna. Między drugą i trzecią kondygnacją wydatny gzyms kordonowy. Trzecia kondygnacja wieży rozwiązana podobnie z tym, że w płycinach, na wspólnym gzymsie umieszczone wąskie okienka zamknięte pełnym łukiem z okrągłą blendą nad nimi. Całość wieńczy wydatny, załamany gzyms uskokowy. Nad nim ośmioboczny chełm z latarnią. Część nawowa szersza, oszkarpowana na narożach, w partii dachu ujęta walutowymi spływami. Elewacja południowa na kamiennych na kamiennym cokole (z wyjątkiem kaplicy), sześciosiowa. Osie nawy artykułowane szkarpmi uskokowymi. Okna wysokie, zamknięte łukami pełnymi, w opaskach z potrójnymi kluczami. Kaplica ośmioboczna na cokole w tymku, naroże artykułowane lizenami, okna zamknięte łukami pełnymi w prostych opaskach. Elewacja wschodnia : Na osi pięcioboczna, niższa lecz szersza od prezbiterium zakrystia, na kamiennym cokole, z oknami w opaskach z kluczami. Narożniki ścięte, opilastrowane, wspierające gzyms. Szczyt wschodni ujęty wolutowym spływami, pomiędzy którymi okna flankowane zdwojonymi pilastrami wspierającymi w formie odcinka łuku gzymsu. Elewacja północna : rozwiązana analogicznie jak południowa z tym, że w miejscu kaplicy niski przedsionek, z wejściem flankowanym zdwojonym pilastrem, zwieńczony naczółkiem.

Wnętrze : jednonawowe, przykryte stropem, kaplica - kopułą. Poziom prezbiterium i kaplicy nieco wyższy od nawy. Od strony zachodniej chór muzyczny wsparty na trzech arkadach o łuku koszowym. Ściany nawy ^{zrytmizowane} z wysokimi oknami zamkniętymi łukiem pełnym, każde z nich flankowane prostymi pilastrami stykającymi się w narożnikach. Pilastry utrzymują gzyms uskokowy obiegający całość. Pełny łuk tarczy wsparty na masywnych filarach przyściennych. Pośrodku ściany południowej nawy zamknięty łukiem pełnym otwór wejściowy do kaplicy, nad nim okulus. W ścianie zachodniej nawy (od strony kruchty podwieżowej) ostrołukowy, profilowany portal późnogotycki.

Wkładkę założył: Ewa Przełom data XI. 1992 r.

VERTE !

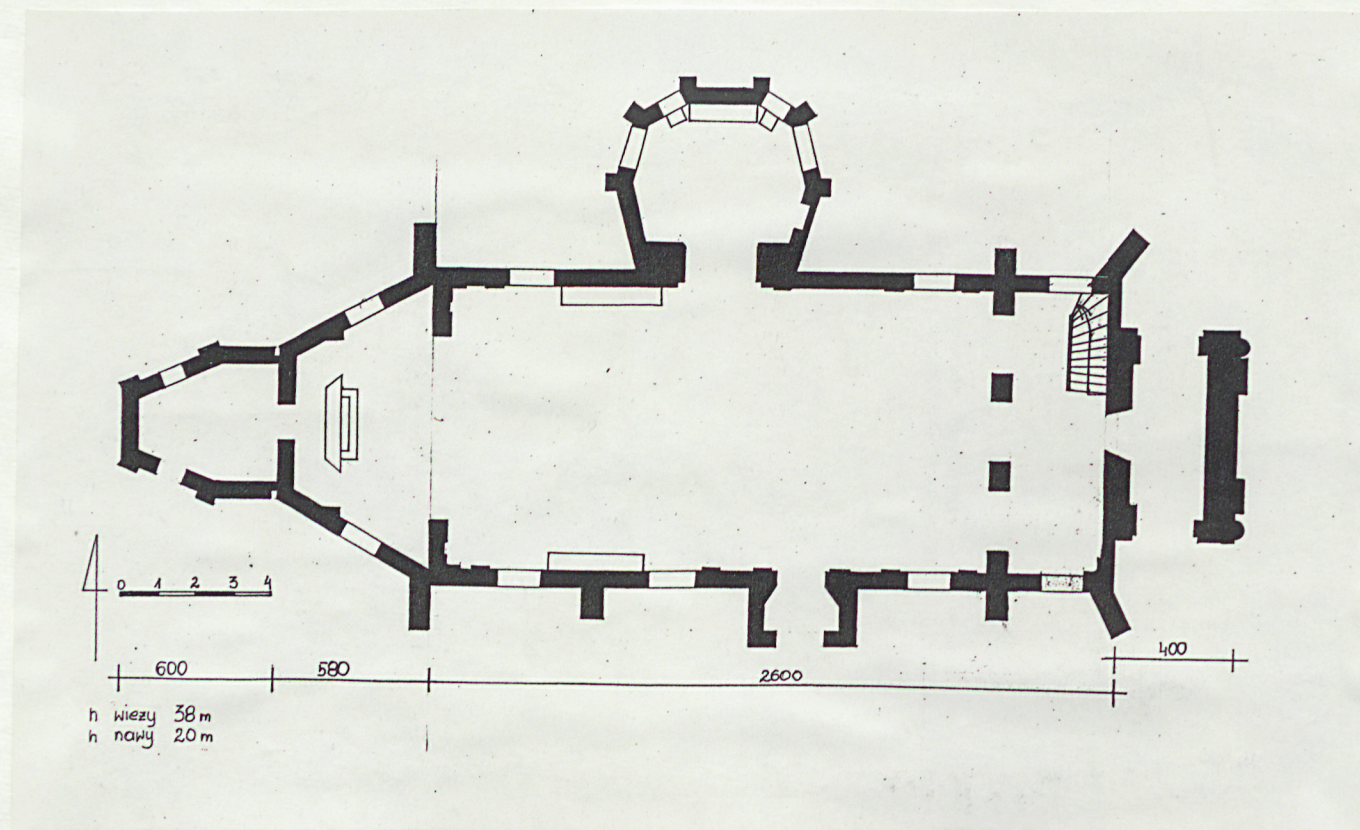
Wzór ODZ 1978 r.

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Wyposażenie : Murowany ołtarz główny z 1857r, późnoklasycystyczny, architektoniczny z dwiema bramami za którymi wejście do zakrystii. Dwa ołtarze boczne, późnoklasycystyczne sprzed 1860 r. W kaplicy ołtarz późnobarokowy z 4 ćw. XVIII w.

Instalacje : elektryczne, odgromowa

1. Miejscowość
BOREK WLKP.

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Kościół filial.pw.św.
Stanisława Biskupa

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
zdjęcia

4.

2.

3.

Wkładkę założył: Ewa Piesiewicz, XI 1992r,
imię, nazwisko, data

Miejsce przechowywania negatywów: .....

6.

7.

5.

8.

9.

1. Miejscowość BOREK WLKP.	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Kościół filial.pw.św. Stanisława Biskupa	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia, spis zdjęcia
-------------------------------	---	---

Wkładkę założył: Ewa Piesiewicz XI 1992r.
imię, nazwisko, data

Wzór ODZ 1978 r.

Miejsce przechowywania negatywów: .....